

KATO MUA!

Lapsi näkyväksi hänen omissa palveluissaan

LAPSI SUBJEKTISTA OBJEKTIKSI

MIKÄ ON RIITTÄVÄN VARHAISTA TUKEAMISTA JA ENNALTAEHKÄISYÄ?

-> tuki jo ennen lapsen syntymää

MIKÄ ON LAPSILÄHTÖINEN PALVELU?

-> Lähtöisyyttä ei ole se, että lapsi on mukana aikuisten palavereissa

-> Lapsi keskiöön

-> Palvelu lapsen omaan ympäristöön, kotiin

KUKA ARVIOI LASTASI?

ARVIOINTEJA ERI SEKTOREILLA

- Neuvolan perheohjaaja työskentelee sosiaali- ja terveydenhuollon yhdyspinnoilla
- Arviointeja lapsen tarpeista tehdään eri sektoreilla, mutta arvioinnit eivät kohtaa toisiaan

KUKA OSAA ARVIOIDA LAPSEN TARPEITA?

- Lähtökohta on, että vanhemmat ja lapsi itse ovat oman elämänsä parhaita asiantuntijoita. Ammattilainen antaa välineitä perheen omaan arviointiin

POSITIIVISUUTTA

- Keskitytään olennaiseen ja perusasioihin: Mikä on vauvalle tärkeintä?
- Positiivinen kannustus syyllistämisen ja vaatimusten sijaan

MITÄ TEHDÄÄN TOISIN?

- Neuvolan perheohjaaja tekee kotikäynnit KAIKKIEN ENSISYNNYTTÄJIEN PERHEISIIN sekä ennen että jälkeen lapsen syntymän
- Kotikäynnistä voi kieltäytyä
- Yhdistetään neuvolan ja sosiaalityön työtapoja. Kotikäynnillä käsitellään sekä sos.huollon palvelutarpeen arvioinnin teemoja että neuvolassa kerättyjä tietoja
- Tavoitteena:
  - Antaa tietoa lapsiperheiden palveluista
  - Herätellä vanhempaa pohtimaan lapsensa tarpeita ja kiinnittämään huomiota, mitä vauva viestii
  - Keskustella vanhemman kanssa perheohjaajan tekemistä havainnoista
  - Yhteenveto, johon voidaan myöhemmin tarvittaessa palata
  - riittävyyden tunne lisää vanhemman voimavaroja ja uskoa osaamiseensa -> vaikutus vanhemman omaan vointiin
  - Kynnys hakea palveluita madaltuu
  - Koti on luonteva paikka keskusteluun
  - Raskaampien palveluiden tarve vähenee, kun tukea on saatu ajoissa

KOKEMUKSIA KOKEILUSTA

- Paljon positiivista palautetta asiakkailta. Ei lainkaan negatiivista
- Käyntejä ollut 7, joista 4:ssä myös isä on ollut paikalla
- vaikeina koetaan kysymykset mielikuvista (mikä lapselle tärkeää, millaiseen perheeseen vauva haluaisi syntyä, mitä vauva toivoisi vanhemmiltaan) etenkin niissä perheissä, joissa keskustelu on niukkasanaisempaa
- tieto palveluista koettu tärkeäksi (kotipalvelu & kerhot)
- isillä epäselvää, mikä käynnin tarkoitus on ”tullaanko tarkastamaan, että kaikki on valmista?”
- kokeilu ollut hyvä tapa perustella kontaktin ottoa myös jo ennen rv37

SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAINEN PALVELUTARPEEN ARVIOINTI SOSIAALIPALVELUISSA

- ESITIEDOT
- **Tarkistetaan perheen yhteystiedot**
- **Lapsen huoltajat**
- **Lapsen asuminen ja etävanhemman tapaaminen**
- **Lapsen päiväkotiryhmä tai koulu/luokka**
- **Lapsen terveydentila (mahdolliset diagnoosit)**
- **Lapsen vahvuudet**
- **Lapsen vanhempien/läheisten terveys ja toimintakyky**
- **Vanhempien näkemys lapseen/ parisuhteeseen/vanhemmuuteen liittyvistä huolenaiheista**
- **Onko huolenaiheista keskusteltu lapsen kanssa?**
- **Keneltä ja kuinka paljon perhe saa tukea arkeensa?(tukiverkosto ja olemassa olevat palvelut)**
- **Lapsen tuen tarve/toivomukset yhteistyölle sosiaalipalveluiden kanssa**
- **Vanhempien tuen tarve/toivomukset yhteistyölle sosiaalipalveluiden kanssa**

LAPSEN OMA YHTEENVETO

Sosiaalipalveluissa nousi idea lapsen omasta yhteenvedosta, joka kirjoitetaan lapselle sinä-muodossa. Näin saatiin luotua asiakirja lapselle/nuorelle, jossa lapsen kanssa käyty keskustelu hänen lastensuojeluasiakkuutensa perusteista ja lapsen oma mielipide tilanteestaan tehdään näkyväksi.

- **Perusteet lastensuojeluasiakkuudelle (palvelutarpeen arvioinnin/ kiireellisen sijoituksen päätöksen yhteenvedoa ikätasoisesti)**
- **Lapsen/nuoren mielipide asiakkuudesta**
- **Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän yhteystiedot (osoite, kännykkänumero, e-mail)**
- **Asiakassuunnitelman ajankohta/paikka**

Palvelutarpeen arvio yhteenveto

- Osallistujat
- Ammattihenkilöt:
- Yksityishenkilöt:
- Yhteenveto asiakkaan tilanteesta
- Läheisverkoston kartoitus
- Arvio asiakkaan sosiaalipalvelujen tarpeesta
- Työntekijän arvio asiakkuuden edellytyksistä
- Asiakkaan mielipide ja näkemys palveluntarpeestaan
- Omatyöntekijän tarve
- Mahdolliset jatkotoimenpiteet tai perustelut asiakkuuden päättämiseksi
-
- Asiakkaalle on selvitetty hänen lakiin perustuvat oikeutensa ja velvollisuutensa sekä erilaiset vaihtoehdot palvelujen toteuttamisessa.
- Päiväys
- Allekirjoitukset

Sosiaalityöntekijöiden kokemuksia pilotista

- ”lapsen oma yhteenveto (lastensuojelun asiakkuuteen tuleville lapsille), käyttöönotto kehittää työtä lastensuojelulain hengen mukaisen tavoitteen suuntaisesti, eli auttaa nostamaan lapsen keskiöön. Olen huomannut käytännössä lapsen omaa yhteenvetoa täyttäessäni, että se todella auttaa katsomaan perheen tilannetta lapsen näkökulmasta ja eläytymään lapsen kokemukseen”.
- Sosiaalityöntekijät ovat kokeneet yhteenvedon laatimisen helpoksi nuorille (yli 12-vuotiaille), mutta pienten lasten kanssa asiakkuuden perusteiden käsittely ja niiden kirjaaminen koetaan vaikeaksi.
- Pirkkalan yhteistoiminta-alueella laadittu 14.6.18 mennessä yhteensä 12 lapsen omaa yhteenvetoa.